

OŚWIATOWE ABC

SUPER
express

**CO PO GIMNAZJUM?
ZAPLANUJ SWOJĄ KARIERĘ**

PIĄTEK 19 PAŹDZIERNIKA 2012

KROK PRZED DECYZJĄ

Decyzja o tym, jak, czego i gdzie się uczyć to jedna z najważniejszych spraw, o jakich myśli każdy gimnazjalista. Jak dobrze wybrać szkołę, zawód? Lektura proponowanych artykułów Wam w tym pomoże. Potraktujcie je jak „puzzle” tworzące układankę pod tytułem „Moja przyszłość”.

Pewnie masz niejedną wątpliwość, pytanie, i obawy. Wszyscy pytają: do jakiej szkoły idziesz? Czy już wybrałeś zawód? Gdzie składasz dokumenty? Założę się, że te i inne pytania padają pod twoim adresem. Czasem denerwują, a czasem przypominają, że ważna decyzja tuż-tuż. Wiem, że podejmowanie decyzji o dalszej edukacji i wyborze zawodu w wieku 15–16 lat może „boleć”, może być czymś trudnym. Ale chyba się zgodzisz, że będą możliwe!

Podejmowanie decyzji jest trudne. Od zawsze sprawiało kłopoty, także wiele lat temu, gdy świat był uporządkowany i przejrzysty, a zmiany dokonywały się powoli. Tym bardziej dzisiaj, gdy zmiana wpisana jest w nasze życie. Wiele dzieje się wokół i coś co dzisiaj jest „takie”, jutro już zupełnie „inne”. Stąd pojawiają się wątpliwości przy podejmowaniu decyzji.

Co warto wziąć pod uwagę, by podjąć w miarę możliwości jak najlepszą decyzję. Pierwszym krokiem jest rozpoznanie własnego potencjału. Jak? Chcesz się dowiedzieć? Jeśli tak, to usiądź wygodnie i przeczytaj ten tekst (tylko uważnie). Nie jest zbyt długi, bo zależy mi na tym, aby Cię nie zanudzić! Mam jeszcze jedną propozycję: weź kartkę i ołówek. Zrób notatki dotyczące swoich zainteresowań, marzeń, uzdolnień. Stwórz swój niepowtarzalny „portret”. Pewnie będzie super!

Poznaj siebie. Może to brzmi nieco obco, ale ważne jest, by przed wyborem szkoły wiedzieć dużo o sobie.

Zainteresowania

Każdy z nas ma zainteresowania, choć nie zawsze potrafimy je nazwać i o nich mówić. A naprawdę warto, ponieważ większość dorosłych zadowolonych ze swojej pracy mówi, że otrzymują pieniądze za to, co lubią robić. Warto przyjrzeć się swoim zainteresowaniom, bo może uda ci się znaleźć to „coś”, co będziesz lubił robić.

Uzdolnienia

Zdolności stanowią te różnice między ludźmi, które decydują o niejednakowych rezultatach w uczeniu się i działaniu przy jednakowej motywacji i uprzednim przygotowaniu się. Pewnie zaobserwowałeś to u siebie i swoich znajomych. Jedni tyrają na szóstkę i nie zawsze im się to udaje, a inni mają najlepszą ocenę w kieszeni, a dokładniej w dzienniku bez wysiłku! Ale na innym przedmiocie może być odwrotnie. Przykłady uzdolnień? Proszę bardzo: inteligencja, spostrzegawczość, wyobraźnia, zręczność oraz zdolności specjalne, np. matematyczne, językowe, literackie, interpersonalne, plastyczne, muzyczne, techniczne, sportowe czy organizacyjne. A Ty jakie masz uzdolnienia?

Umiejętności

Zastanawiasz się czasami nad tym, co umiesz robić? Może ktoś Cię już pytał o to, co potrafisz robić najlepiej? Jeśli tak, to przypomnij sobie udzielone wówczas odpowiedzi i swoje refleksje. Jeśli dojdiesz do wniosku, że niewiele możesz tu wymienić, to nie szkodzi. Pomyśl zatem, jakimi umiejętnościami jesteś zainteresowany, co chciałbyś umieć robić. Może na przykład umiesz łatwo nawiązywać kontakty z innymi, doradzać im, może jesteś przywódcą wśród znajomych, może potrafisz znaleźć rozwiązanie

w trudnej sytuacji, a może dobrze gotujesz, naprawiasz sprzęt. Powodzenia w poszukiwaniach!

Wartości

Wartości to podstawowe kryterium – przewodnik w kształtowaniu naszych postaw. Są wyobrażeniem tego, co jest godne pożądanego, na zdobyciu czego najbardziej Ci zależy. Jeśli wartością jest pomaganie innym, warto wybrać zawód, w którym będzie można te wartości realizować. Nie powinno się wybierać zawodu pozostającego w sprzeczności z preferowanymi wartościami. A co Ty sobie cenisz w życiu?

Temperament

Z pewnością zaważyłeś, że w tych samych okolicznościach ludzie różnie reagują na to samo zdarzenie. Jedni bardzo emocjonalnie, a inni spokojnie. Jedni potrafią długo wykonywać monotonne zajęcia, nie odczuwając znużenia, innych po minucie dopada zniecierpliwienie i zniechęcenie. Są też osoby niezwykle łatwo nawiązujące kontakt z innymi, ale też i takie, które wolą samotność i własne towarzystwo. Różnice w reagowaniu na te same bodźce związane są właśnie z temperamentem. Do jakiej grupy osób Ty należysz?

Cechy charakteru

W przypadku cech charakteru mówimy o dobrych, stanowiących naszą mocną stronę lub o złych, które składają się na nasze słabe strony. Jedni są uprzejmi, uczynni, dyskretni, uczciwi, a inni obojętni, nieopaniłowani, niecierpliwi. Również w sferze edukacji i pracy, w podejściu do obowiązków, niektóre osoby są systematyczne, odpowiedzialne, skrupulatne, dokładne i sumienne, podczas gdy inne zachowują się beztrosko, „spoko”, „na luziku”. Powin-

ny więc wykonywać inne prace. Ty jaki jesteś?

Stan zdrowia

Jeśli jesteś pod opieką jakiejś specjalistycznej poradni, to zapytaj lekarza, czy nie ma przeciwwskazań do wykonywania zawodu, który sobie wymarzyłeś. Zawód, który Ciebie interesuje, nie może być w sprzeczności ze stanem zdrowia. To też jest ważne!

W Internecie możesz znaleźć testy służące do tego, aby samodzielnie spróbować określić swoje predyspozycje. Wykonując je możesz otrzymać informacje o tym, co lubisz, co cię interesuje, w czym będziesz dobry. Możesz to potraktować jak „przymiarke” do określenia siebie. Jeśli masz ochotę, to skorzystaj z podanych niżej stron internetowych:

- talentgame.pl
- labirynt-zawodow.progra.pl
- zawodowe.info
- interklasa.pl
- einsteinpce.strefa.pl
- kariera.pl

Jeśli zdarzy się, że coś Cię zaintrygowało, masz ochotę omówić z kimś wyniki Twojej pracy z testem; jeśli nie masz pewności, czy dostatecznie dużo wiesz o sobie, to poszukaj pomocy. Możesz porozmawiać ze szkolnym doradcą zawodowym (jeśli jest ktoś taki w twojej szkole), pedagogiem szkolnym, wychowawcą. Porozmawiaj ze swoimi rodzicami/opiekunami, znajomymi. Możesz poszukać specjalisty, który pomoże dokonać wyboru szkoły czy zawodu.

Więcej o ofercie pomocy znajdziesz na str. 4.

CZYM KIEROWAĆ SIĘ, PODEJMUJĄC DECYZJĘ O WYBORZE SZKOŁY?

Powyższe pytanie jest ciągle aktualne. Nie traci ono na znaczeniu. Zadaje je sobie także gimnazjalista, który ma wybrać najlepszą ofertę, będącą spełnieniem wszelkich oczekiwań, nawet marzeń. Prawda?

Aby dobrze wybrać szkołę, warto kierować się:

- informacjami o sobie (czy to dla mnie?),
- informacjami o swoich możliwościach (dostanie się do danej szkoły to jedno, a to, czy sobie poradzę z nauką w niej i czy będzie mi się tam podobać – to drugie),

- ofertą edukacyjną, zawodową szkoły (jej zgodnością z zainteresowaniami, uzdolnieniami itp.),
- wynikami nauczania (informacje o maturach, egzaminach potwierdzających kwalifikacje w zawodzie),
- wymogami rekrutacyjnymi obowiązującymi w danej szkole,

- osiągnięciami szkoły na przykład w olimpiadach, konkursach zawodowych, rozmaitych turniejach,
- informacjami (w przypadku szkół zawodowych) o tym, czy szkoła współpracuje z pracodawcami,
- w przypadku liceum ogólnokształcącego tym, co kryje się pod nazwą pięknie brzmiącej nazwy profilu (co oferuje i do czego nam się przyda?),
- jakie zajęcia dodatkowe proponuje szkoła.

Na tym zakończę wymienianie czynników, które warto przeanalizować. Pewnie myślisz, że listę trzeba uzupełnić. Oczywiście jest taka możliwość. Do dzieła! Co chcesz dodać? Inne czynniki ważne dla twoich rówieśników znajdziesz także na tej stronie. Ważne, by mieć taką listę dla siebie, gdyż ona porządkuje nasze myślenie, może być pomocna w podjęciu słusznej decyzji. A przecież o to chodzi!

Więcej o tym, gdzie szukać informacji o szkołach znajdziesz na str. 3.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

PUBLIKACJA WSPÓŁFINANSOWANA PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

JAK SZUKAĆ INFORMACJI O ZAWODACH?

Szukanie informacji o tym, jak wygląda praca w interesującym Cię zawodzie, to kolejny krok w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych, zawodowych. Jeśli znasz siebie, to zwykle wiesz, co Cię interesuje, jakie masz predyspozycje i w jakim zawodzie one mogą się przydać.

Wybieranie zawodu bez rzetelnej, aktualnej i wyczerpującej informacji to spore ryzyko. Zwłaszcza, że wiele z nich ma podobnie brzmiące, tajemnicze nazwy. Wybrać technika mechatronika czy technika elektronika? A może technika optyka lub ortoptystkę? Aby móc poznać różnice, warto skorzystać z zasobów informacji zawodowej.

Jeśli interesuje Cię jakiś konkretny zawód, to zachęcam do tego, byś dowiedział się o nim jak najwięcej. Na co zwrócić uwagę?

Przed wszystkim dobrze jest wiedzieć:

- co robi osoba wykonująca dany zawód, jakie ma zadania, jakie wykonuje czynności,
- jakie są wymagania wobec osób zainteresowanych określonym zawodem,
- w jakich warunkach wykonuje się pracę w danym zawodzie,
- jakie są przeciwwskazania do pracy w danym zawodzie (kto nie powinien wykonywać tego zawodu głównie ze względu na stan zdrowia),
- jakie trzeba zdobyć wykształcenie, by móc wykonywać dany zawód,
- jakie są możliwości doskonalenia zawodowego, poszerzania zakresu kompetencji w zawodzie,
- jakie są szanse na znalezienie pracy,
- czy dany zawód mogą wykonywać osoby niepełnosprawne.

Są oczywiście dostępne źródła informacji o zawodach, w tym nauczanych w szkole. Warto do nich sięgnąć, by mieć pewność, że wiemy,

co wybieramy. Dobrymi przykładami takich materiałów są:

Przewodnik po zawodach

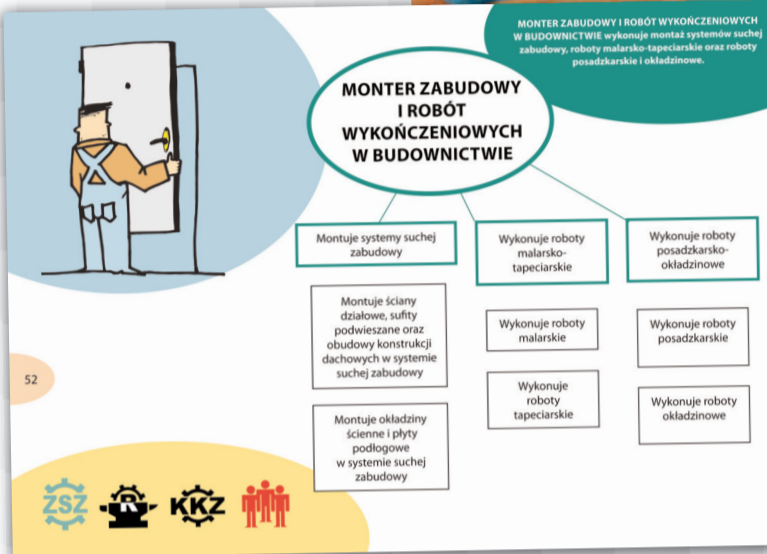
W bardzo ciekawy sposób zaprasza na spotkanie z zawodami. Co ważne, został on przygotowany zgodnie ze zmianami, które dotyczą szkolnictwa ponadgimnazjalnego i obowiązują od września 2012 r. Oczywiście opracowanie to powstało z myślą o tobie.

W przewodniku opisano 193 zawody, które można zdobyć, kształcąc się w różnych typach szkół ponadgimnazjalnych zawodowych. Właśnie w części II przewodnika możesz znaleźć opisy grup zawodów. Każda grupa jest przedstawiona na dwóch stronach. Na pierwszej stronie wypisane są: wszystkie zawody, które należą do danej grupy; typy szkół, w których można kształcić się w tych zawodach, dodatkowe warunki dotyczące kształcenia, jeśli są zapisane w prawie. Na drugiej stronie pokazane są zawody o wspólnych kwalifikacjach.

Każdy zawód opisano także na dwóch stronach. Na pierwszej stronie znajdują się:

- krótka informacja o tym, co robi osoba zatrudniona w tym zawodzie, nazwa kwalifikacji,
- typ szkoły, w której można się kształcić w tym zawodzie,

- informacja o tym, czy zawód ma kontynuację na poziomie technikum,
- informacja o tym, czy zawodu można nauczyć się w rzemiośle lub na kwalifikacyjnych kursach zawodowych,
- informacja o tym, czy w danym zawodzie uczy się wiele osób.

Na drugiej stronie znajdują się informacje o warunkach pracy, potrzebnych kompetencjach, karierze edukacyjnej i zawodowej. Zaglądamy do tej publikacji, masz gwarancję dostarczenia do profesjonalnie przygotowanej informacji zawodowej. I to w ciekawej formie.

Ten przewodnik jest dostępny w wersji elektronicznej na stronie: www.euroguidance.pl

Oczywiście zawodów i specjalności jest o wiele więcej. Zgadnij ile? Na rynku pracy jest ich 2360. Co ty na to?

Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy

Tam właśnie znajdziesz długą listę zawodów, którymi można się zainteresować. Nie ma ich wszystkich w opisa-

nym wyżej przewodniku, gdyż drogi do ich zdobycia bywają inne niż te możliwe w szkołach ponadgimnazjalnych (np. w postaci studiów wyższych). Klasyfikacja Zawodów i Specjalności jest przydatna np. podczas osvajania się z nazwami zawodów, ich wielością, a także wtedy, gdy chcemy sprawdzić, czy w naszym kraju jest możliwe podjęcie kształcenia w danym zawodzie i na jakim poziomie.

Baza opisów zawodów i specjalności dostępnych na rynku pracy

Umożliwia ona wyszukiwanie zawodu według jego kodu i nazwy. Ta baza stwarza możliwość zapoznania się z opisem zawodu, przygotowanym według schematu: synteza, zadania zawodowe, dodatkowe zadania zawodowe. Opisy zawodów oraz Klasyfikacja Zawodów i Specjalności są dostępne na stronie: www.psz.praca.gov.pl

Ciekawe informacje o zawodach

Znajdziesz je m.in. w formie filmów zawodoznawczych na stronie: www.ohpdlaszko.pl.

Informacje o rynku pracy

Jeśli interesują Cię informacje o lokalnym i krajowym rynku pracy, np. o zawodach nadwyżkowych (na które nie ma zapotrzebowania) lub deficytowych (na które jest zapotrzebowanie), to znajdziesz je w urzędach pracy. Ich wykaz jest dostępny na stronie: www.psz.praca.gov.pl

Może łatwiej będzie Ci wybrać zawód, gdy dowiesz się, jakie jest obecnie jego znaczenie dla gospodarki? Warto wiedzieć, czy zawód, który wybieramy, należy do tych, które mają rację na rynku pracy.

Jak widzisz, źródeł informacji jest wiele. Podajemy te, do których możesz mieć najszybszy dostęp. Zajrzyj i przekonaj się, że warto. Zrób to dla Siebie.

CZY WIESZ, CZYM ZAJMUJE SIĘ TECHNIK MECHATRONIK?

Poniżej umieszczono przykłady zadań zawodowych. Tylko w jednym z poniższych punktów zamieszczono zadania zawodowe pasujące do wymienionego zawodu. Ale w którym?

- opracowuje, uruchamia i obsługuje własne programy aplikacyjne, przystosowuje aplikacje firmowe na potrzeby zakładu pracy;
- projektuje, wytwarza części i zespoły maszyn i urządzeń mechanicznych z wykorzystaniem technik komputerowych;
- organizuje i nadzoruje produkcję, montaż, naprawy i konserwację wszelkich maszyn i urządzeń produkowanych we wszystkich rodzajach przemysłu;
- instaluje, montuje, konserwuje i naprawia aparaturę i urządzenia elektroniczne;
- montuje, uruchamia i konserwuje, np. urządzenia radiokomunikacyjne, radiolokacyjne, telewizyjne, telekomunikacyjne.

Która wypowiedź twoim zdaniem pasuje do zawodu technika mechatronik? Czy łatwo było wybrać zadania definiujące zawód? Czy nie korzystałeś z pomocy kogoś lub czegoś?

Zadania zawodowe technika mechatronika znajdują się w pkt. b, c. Co Ty na to?

SPOSOBY ZBIERANIA INFORMACJI O ZAWODACH

Jeśli myślisz, że o pracy lekarza, dziennikarza, czy mechanika wszystkiego dowiesz się z telewizyjnego serialu, możesz się mocno zawieść. Warto sięgnąć do innych źródeł informacji o zawodach. Jest ich wiele, więc by mieć gwarancję zdobycia aktualnej, rzetelnej i wyczerpującej wiedzy warto skorzystać z kilku z nich.

Proponuję:

- poprosz pedagoga, wychowawcę, by zorganizował spotkania z przedstawicielami zawodów, które interesują ciebie i twoich rówieśników,
- może zgłoś swojemu wychowawcy pomysł zorganizowania wycieczki

do firmy, która zatrudnia osoby wykształcone w interesujących Ciebie oraz Twoje koleżanki i kolegów zawodach,

- wybierz się do instytucji, które zajmują się gromadzeniem i udostępnianiem zbiorów informacji zawodowej (patrz str. 4),
- czytaj czasopisma młodzieżowe, w których można znaleźć opisy zawodów. Zwykle są one prenumerowane przez biblioteki,
- odwiedzaj strony internetowe ponadgimnazjalnych szkół zawodowych,
- jeśli szkoły ponadgimnazjalne (znajdujące się w twojej okolicy) organizują jakieś konkursy, quizy związane z wiedzą o zawodach, to

weź w nich udział. Będziesz mieć dobry trening w pozyskiwaniu informacji zawodowej,

- rozmawiaj z rodziną, znajomymi o zawodach, które wykonują,
- jeśli masz możliwość, bierz udział w Targach Edukacyjnych, Targach Pracy,
- uczestnicz w drzwiach otwartych szkół, akcjach promocyjnych szkół ponadgimnazjalnych,
- sięgaj do informatorów szkolnych, broszur i ulotek,
- korzystaj z mediów, w których są filmy, reportaże związane tematycznie z zawodami,
- zajrzyj do Internetu, odwiedź strony z katalogami zawodów bądź testami pomagającymi wybrać zawód,

● wykorzystaj tzw. pocztę pantoflową. Jak widzisz, sposobów szukania informacji o zawodach jest wiele. Wybierz te, które uznasz za ciekawe i przydatne. Ta inwestycja zapewne zaprezentuje w przyszłości satysfakcję z wykonywania wymarzonego zawodu. Jak myślisz, czy jest to możliwe?

Jeśli szukasz informacji, to zajrzyj jeszcze na:

- uczelnie.info.pl
- perspektywy.pl
- kluczdokariery.pl
- euroguidance.pl/index.php?id=ksiazki
- [strony internetowe szkół kształcących zawodowo](http://stronyinternetowe szkół kształcących zawodowo)

Wiesz już, co chcesz robić? Zebrałeś informacje o interesujących Cię zawodach? Przed Tobą jeszcze jeden ważny krok: wybór szkoły. Której? Takiej, która umożliwi zdobycie kwalifikacji zawodowych, na których Ci zależy i które są adekwatne do Twoich potrzeb, możliwości i oczekiwań.

Ostatni etap Twojej pracy (gdy już znasz siebie; wiesz, który zawód szczególnie przypadł Ci do gustu) to wybranie szkoły, która umożliwi zdobycie wymarzonego zawodu.

Liceum ogólnokształcące
Powiem krótko: Jeśli wybierasz zawód, który jest dostępny dopiero na studiach wyższych (np. prawnik, lekarz, dziennikarz, psycholog), to zastanów się nad liceum ogólnokształcącym.

Jest to typ szkoły, którego ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.

Ten typ szkoły proponuje także uczniom, którzy mając dobre oceny, nie wiedząc, czym chcieliby się zawodowo zająć w przyszłości. Wówczas zyskują dodatkowe 3 lata na podjęcie decyzji edukacyjnej i zawodowej.

Nauka trwa 3 lata (wyjątek: 4-letnie liceum plastyczne i 4-letnie klasy dwujęzyczne). Absolwenci liceów ogólnokształcących po ukończeniu ostatniej klasy programowo najwyższej uzyskują wykształcenie średnie, co daje im możliwość ubiegania się o przyjęcie do szkół policealnych. Po zdaniu egzaminu maturalnego uzyskują prawo do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe.

Licea ogólnokształcące proponują klasy, w których kilka przedmiotów będzie nauczanych w zakresie rozszerzonym. Dlatego ważne jest sprawdzenie już na tym etapie, jakie przedmioty są wymagane na maturze przez uczelnie wyższe na kierunkach, które Cię interesują. Np. jeśli myślisz o zawodzie lekarza, to strzałem w „10” może być klasa z rozszerzeniem biologiczno-chemicznym. Z kolei gdy chcesz dostać się na filologię angielską, to wybór profilu humanistyczno-językowego będzie dobrym rozwiązaniem.

Pamiętaj jednak, że po liceum ogólnokształcącym

JAKĄ SZKOŁĘ WYBRAĆ PO GIMNAZJUM?

nie masz żadnych kwalifikacji zawodowych, konieczne jest więc podjęcie dalszej nauki w szkole policealnej (kwalifikacje w zawodzie, zdobywasz tytuł technika np. technik geodeta, technik awionik) lub na studiach wyższych.

Technikum
Wybierając czteroletnie technikum masz pewność, że po jego ukończeniu będziesz miał dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe. Ta szkoła zapewnia dobre przygotowanie do wyższych studiów technicznych (np. na politechnikach).

Zatem decydując się na wybór tego typu szkoły ponadgimnazjalnej wybierasz zawód (np. technik mechanik, technik pojazdów samochodowych) i jednocześnie zdobywasz wykształcenie średnie, którego ukończeniem jest matura. Polecam

ten typ szkoły, jeśli marzysz o tym, by zdobyć zawód i móc szukać pracy bądź by mając konkretny zawód, myśleć o studiach.

Absolwent technikum, który decyduje się na studia wyższe związane tematycznie z wybranym dotychczas zawodem, ma solidne przygotowanie do określonego kierunku na studiach wyższych. Przykładowo jeśli uczeń ukończył technikum: technik informatyk, to ma dobre przygotowanie, solidną bazę do studiów informatycznych albo takich, na których informatyka jest ważna, na przykład na mechatronice. Dobry zawód jest dzisiaj w cenie.

Absolwent technikum może szukać pracy w wyuczonym zawodzie, zdobywać kwalifikacje zawodowe także w szkole policealnej (wybierając inny zawód niż wyuczony), jeśli np. nie zdał matury czy też nie chce podejmować studiów wyższych. Może oczywiście łączyć pracę zawodową ze studiami. Możliwości dalsze

go rozwoju po ukończeniu technikum jest kilka. Ich wybór zależy od absolwenta, od jego potrzeb i możliwości.

Zasadnicza szkoła zawodowa

Wybierając trzyletnią zasadniczą szkołę zawodową, pamiętaj o tym, że jej ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Możesz też dalej kształcić się w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych.

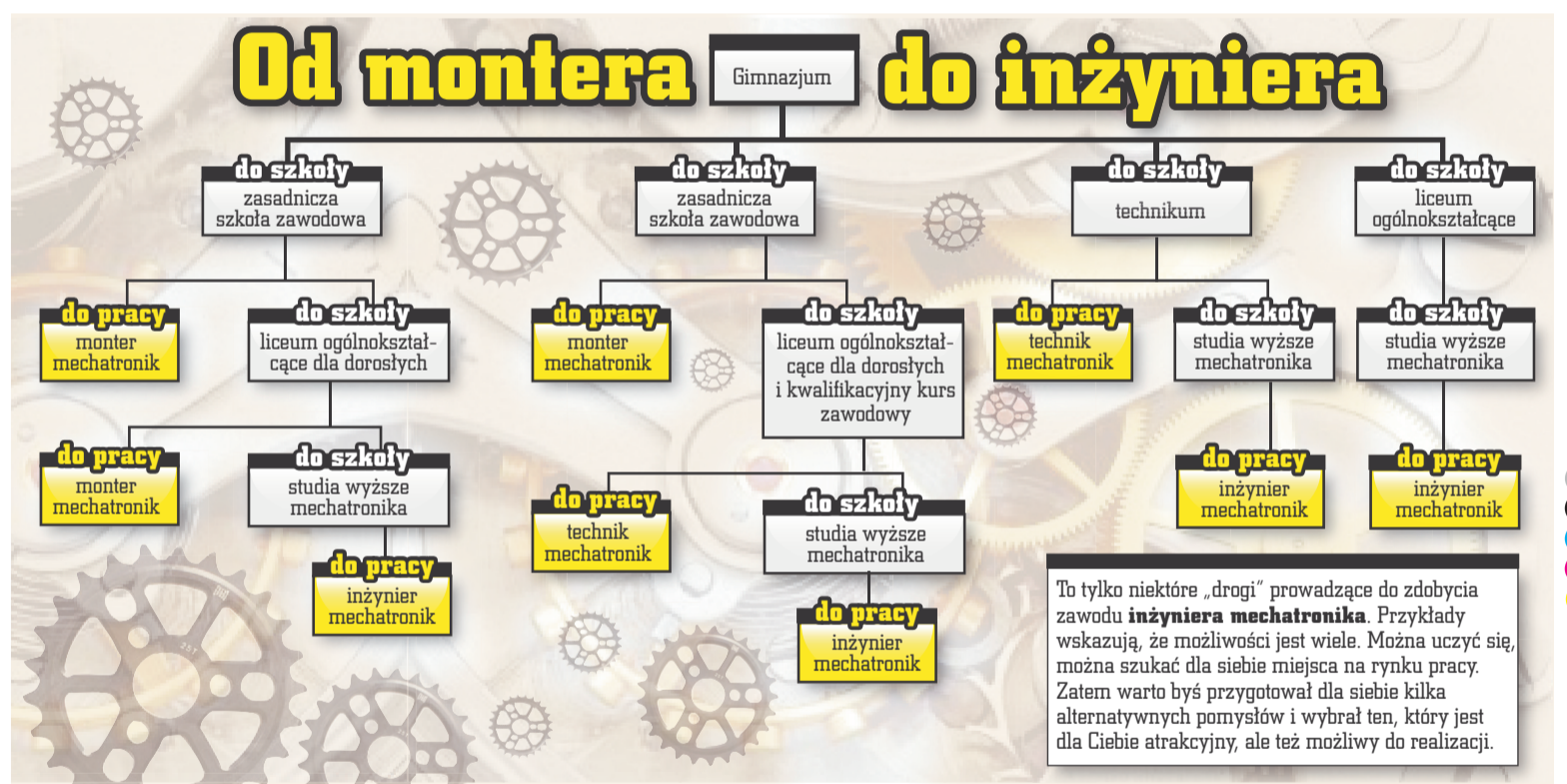
W ZSZ przez 3 lata będziesz się uczyć nie tylko przedmiotów zawodowych, ale też ogólnych. Oprócz języka polskiego, matematyki i języka obcego będziesz się uczyć: historii, wiedzy o społeczeństwie, podstaw przedsiębiorczości, geografii, biologii, chemii, fizyki, informatyki czy edukacji dla bezpieczeństwa.

Zdobędziesz więc, w zakresie podstawowym, wiedzę i umiejętności we wszystkich przedmiotach ogólnokształcących.

Polecam Ci ten typ szkoły, jeśli jesteś zainteresowany szybkim zdobyciem konkretnego zawodu i marzysz o podjęciu pracy, o własnych pieniądzach. Wybierając zasadniczą szkołę zawodową, możesz spodziewać się dużej liczby godzin zajęć praktycznych, które służą przede wszystkim nabywaniu kompetencji zawodowych potrzebnych w wybranym zawodzie. Zatem mniej teorii, a więcej praktyki zawodowej.

Wybór tego typu szkoły to świetnie przygotowanie do tego, by w przyszłości pracować i dalej (gdy przyjdzie na to czas) się uczyć. Ukończenie tego typu szkoły nie przekreśla też szansy na bycie w przyszłości studentem.

Zatem życząc właściwego wyboru ścieżki kształcenia!

ŹRÓDŁA INFORMACJI O SZKOŁACH

Pewnie zastanawiasz się, w jaki sposób zbierać informacje o szkołach? Szkół jest wiele, a Ty wiesz, że jedną z nich trzeba wybrać. Co możesz zrobić w tej kwestii? Oczywiście podpowiem.

Proponuję:

- poproś pedagoga, wychowawcę, by zorganizował spotkania z przedstawicielami szkół ponad-

gimnazjalnych, które interesują Ciebie i Twoich kolegów,

- zgłoś swojemu wychowawcy pomysł zorganizowania wyjścia do szkoły, która interesuje Ciebie i Twoich kolegów,
- wybierz się do instytucji (patrz str. 4), które zajmują się gromadzeniem i udostępnianiem zbiorów informacji zawodowej (także o szkolnictwie),

- zajrzyj na strony internetowe szkół, które bierzesz pod uwagę, przygotowując się do podjęcia decyzji,
- sprawdź wymogi rekrutacyjne obowiązujące w szkołach,
- jeśli szkoły ponadgimnazjalne organizują jakieś konkursy, to weź w nich udział. Będziesz mieć dobry trening w pozyskiwaniu informacji o szkole,

- rozmawiaj z rodziną, znajomymi o szkołach, poznaj ich zdanie,
- jeśli masz możliwość, bierz udział w targach edukacyjnych, prezentacjach szkół ponadgimnazjalnych,
- uczestnicz w drzwiach otwartych szkół, akcjach promocyjnych szkół,
- sięgaj do informatorów szkolnych,
- korzystaj z dostępnych rankingów szkół ponadgimnazjalnych,
- jeśli masz znajomych, którzy uczą się w interesującej Ciebie szkole, to porozmawiaj z nimi, dowiedz się, czy warto ubiegać o miejsce w tej szkole (nie traktuj tych informacji jako jedynych i najważniejszych),
- czytaj prasę lokalną, szczególnie w okresie rekrutacji są w niej dostępne informacje o szkołach ponadgimnazjalnych,

- wykorzystaj tzw. pocztę pantoflową,
- korzystaj z mediów, w których są filmy, reportaże tematycznie związane ze szkołami.

Tu możesz poszukać informacji o szkołach:

- koweitiu.edu.pl
- ore.edu.pl
- interklasa.pl
- edubaza.pl
- perspektywy.pl
- szkolnictwo.pl
- Strony internetowe Kuratorium Oświaty funkcjonującego w interesującym Cię województwie.**

KIM JEST DORADCA ZAWODOWY?

Myśląc o swojej przyszłości, o tym, kim być i gdzie znaleźć miejsce dla siebie na rynku pracy, warto skorzystać z pomocy fachowca. Proponujemy pomoc doradcy zawodowego. Naprawdę może się przydać.

Doradca zawodowy to osoba zajmująca się udzielaniem pomocy w wybo-

rze profili kolejnych szkół lub znalezieniu właściwego dla danej osoby zawodu. Pracuje z dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi. Jego główne zadania:

- pomaganie w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- organizowanie zajęć grupowych (np. warsztaty, pogadanki, spotkania informacyjne),

- udzielanie indywidualnych porad,
- zajmowanie się diagnozą predyspozycji zawodowych,
- gromadzenie i udostępnianie informacji o zawodach i rynku pracy,
- wspieranie młodzieży, osób dorosłych poszukujących swojego miejsca na rynku pracy.

Oczywiście może mieć jeszcze inne, dodatkowe zadania. To zależy od miejsca,

w którym pracuje, jego specyfiki. To zależy także od tego, z jaką grupą zwykle pracuje. Inne zadania realizuje, gdy jest szkolnym doradcą zawodowym, a inne – gdy pracuje z osobami dorosłymi np. w urzędzie pracy.

A więc gimnazjalisto, jeśli:

- nie znasz swoich predyspozycji
- nie wiesz, co wybrać, co cię interesuje

• rozważasz różne propozycje szkół albo brakuje ci o nich informacji

• nie znasz zawodów

• chcesz zaplanować swoją przyszłość, **to**

właśnie bardzo pomocna może być dla ciebie rozmowa z doradcą zawodowym. Gdzie go znaleźć?

Na tej stronie znajdziesz odpowiedź.

Wywiad z **Joanną Mintą**, doradcą zawodowym Biura Karier w Dolnośląskiej Szkole Wyższej we Wrocławiu

- Czego może spodziewać się uczeń, który przyjdzie do doradcy zawodowego?

- Przede wszystkim może liczyć na to, że spotka osobę, z którą będzie mógł porozmawiać na temat jego przyszłości edukacyjnej, a w dalszej perspektywie zawodowej. Doradca zawodowy to odpowiednia osoba, aby porozmawiać z nią o swoich pomysłach dotyczących wyboru kolejnej szkoły lub studiów, zweryfikować swoją wiedzę na temat interesujących młodego człowieka ścieżek kariery zawodowej, porównać swoje wyobrażenia o wybranych sferach zawodowych lub konkretnych profesjach z własnym potencjałem oraz z realiami rynku pracy. A jeżeli młody człowiek jeszcze nie wie, co chciałby robić w przyszłości, także dla niego doradca zawodowy jest odpowiednią osobą, aby o tym porozmawiać. Doradca pomoże uczniowi określić jego zainteresowania, rozpoznać możliwości i preferencje, i na tej podstawie wspólnie z uczniem omówić te obszary edukacyjno-zawodowe, któ-

JAK WYGLĄDA WIZYTA U DORADCY ZAWODOWEGO?

re mogą być dla niego ciekawe i wokół których mógłby budować dalszą ścieżkę kariery.

- **Co dzieje się podczas porady, spotkania z doradcą zawodowym?**

- Porada to najczęściej nic innego jak rozmowa z życzliwą osobą o swoich planach, obawach i wątpliwościach. Czasami w trakcie porady uczeń może wykonać testy lub wypełnić kwestionariusze predyspozycji zawodowych (zainteresowań, umiejętności itp.). Dzięki uzyskanej z nich wiedzy można opracować ścieżkę edukacyjną i/lub zawodową młodego człowieka adekwatną do jego zainteresowań. Zatem

w trakcie porady doradca rozmawia z uczniem o jego dotychczasowych pomysłach, marzeniach, a jeśli uczeń dotąd takich nie odkrył w sobie, to stara się wraz z nim je określić i wypracować jakieś alternatywne pomysły dotyczące tego, co dalej młody człowiek mógłby robić, gdzie dalej się uczyć.

- **Czy uczeń powinien przygotować się do spotkania z doradcą zawodowym?**

- To zależy. Jeżeli uczeń chce, aby doradca pomógł mu wybrać kolejną szkołę, byłoby dobrze, gdyby zastanowił się i przemyślał przed spotkaniem, na jakim obszarze chciałby się skoncentrować. Przemyślał so-

bie swoją dotychczasową edukację, przypomni sobie, co lubi, co go interesuje, określił, czego jeszcze nie wie, o co chciałby zapytać. Jeżeli zaś uczeń nie ma jeszcze pomysłu na siebie i liczy, że ten pomysł uda się wypracować w trakcie spotkań z doradcą zawodowym, wystarczy, aby przyszedł z gotowością do rozmowy i współpracy.

- **Czy porada to jednorazowe spotkanie?**

- To zależy. Jeżeli uczeń potrzebuje jedynie informacji edukacyjnej (na temat szkół, ich ofert) lub zawodowej (na temat rynku pracy, zawodów i możliwości rozwoju w interesujących ucznia zawodach), wówczas porada może mieć charakter jednorazowego spotkania. Jeżeli natomiast po poradę do doradcy zgłasza się uczeń, który wraz z nim chciałby rozpoznać swój potencjał i zaprojektować swoją dalszą karierę edukacyjno-zawodową, wówczas spotkania

mogą być kilkakrotne. Co więcej, zdarzają się uczniowie, którzy pozytywnie oceniając pomoc doradcy, zgłaszają się do niego za każdym razem, gdy stoją przed kolejnym wyborem edukacyjnym i/lub zawodowym.

- **Czym kończy się porada?**

- I znowu odpowiem, że to zależy od celu spotkania. Czasami porada kończy się tym, iż uczeń utwierdzi się w swoich zamiarach i upewni, że jego pomysł na przyszłość jest wart realizacji. Czasami porada kończy się wyborem jednej lub kilku szkół, do których chciałby uczęszczać uczeń. A czasami dzięki spotkaniu z doradcą uczeń po pierwsze określa i odkrywa swoje predyspozycje oraz preferencje i na ich podstawie, uwzględniając współczesny świat pracy, wypracowuje wraz z doradcą projekt swojej kariery edukacyjno-zawodowej, zarówno w bliższej, jak i dalszej perspektywie.

CO UDAŁO SIĘ DZIĘKI POMOCY DORADCY ZAWODOWEGO?

Oto kilka wypowiedzi młodych ludzi, którzy skorzystali z pomocy doradcy zawodowego:

„Poza wykształceniem w szkole uzyskałem dobre przygotowanie do dorosłego życia”,

„Szkoła zapewniła mi wszechstronną informację, potrzebą do zaplanowania mojej przyszłości, i pomogła mi w wyborze dalszej drogi zawodowej”,

„Cieszę się, że pomogła mi pani wybrać taki właśnie kierunek. Jest ciężko, ale jakoś sobie radzę. Pozdrawiam”,

„Fajnie, że w szkole mieliśmy doradcę, który nas przygotował do dorosłego życia, tego studenckiego też. Nie jest źle. Pozdrawiam”,

„Nie wiem jak inni, ale ja jestem zadowolona ze swoich studiów. Dziękuję pani za pomoc i ważne wskazówki. Pozdrawiam”.

FOTO SHUTTERSTOCK

OBALAMY MITY

Zosobą doradcy zawodowego, stylem jego pracy wiążą się pewne mity. Są one wynikiem oczekiwań niektórych osób chcących skorzystać ze wsparcia doradcy zawodowego. Pamiętajmy jednak, że między mitem i rzeczywistością nie ma znaku równości.

Mitem jest myślenie, że jeśli przyjdiesz do doradcy zawodowego, to on powie, co masz zrobić, jakiego dokonać wyboru, że Ty podasz mu potrzebne informacje, a on Tobie gotowe rozwiązanie problemu. Doradca nie podejmuje decyzji za ucznia. Nie jest „wyróżnioną”, która powie, jak w starożytnych mitach, co zrobić, kiedy i w jaki sposób. Doradca pomaga, wspiera w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych. Doradca nie daje gotowych rozwiązań, recept na życie, także zawodowe. Doradca wie dużo, ma doświadczenie, ale nie zadecyduje sam, co jest najważniejsze dla Oli, Małgosi czy Bartka. Raczej pomoże Oli znaleźć to, co będzie dla niej najlepsze.

Kolejny mit to przeświadczenie, że pomoc doradcy ma charakteru jednorazowej akcji. Czyli dziś pytanie, dziś odpowiedź. Zdarza się, że

trzeba kilka razy spotkać się z doradcą, wykonać pewne ćwiczenia, przemyśleć kilka kwestii, by potem wspólnie zdecydować, co wybrać, ustalić.

Mitem jest także traktowanie pracy doradcy jako eksperta, który będzie wiedział wszystko sam. Spotkanie z doradcą wymaga udziału dwóch osób, zaangażowania dwóch stron, dwóch partnerów.

Mitem jest także przeświadczenie, że wystarczy chwila, by dowiedzieć się, czym zająć się zawodowo. „Miałem chwilę, to przychodzę, by pani powiedziała, co mam robić w życiu”, „Przechodziłem obok i pomyślałem, że może dowiem się, co jest na topie”. Przygotowanie pomysłu wymaga czasu, informacji, refleksji, rozmów. Zdarza się, że ktoś jest niezadowolony, bo doradca proponował termin spotkania, zadawał konkretne pytania, „jakoś za wiele oczekiwałem”. Bywa, że znalezienie odpowiedzi na nurtujące radzącego się pytanie/a jest długim procesem. Ale warto – dobra przemyślna decyzja, satysfakcjonujący pomysł, rozwiązanie to sukces. O swoje wybory warto się troszczyć, dać sobie czas i mieć poczucie, że zrobiliśmy wszystko, co było możliwe. Mitów jest wiele. Warto od nich odejść. Naprawdę!